

Was ich noch zu sagen hätte

VEERTIG JAAR

NOS MET HET OOG OP MORGEN

Tekst Anne-Gine Goemans

Fotografie Sacha de Boer

Uitgeverij Brandt

Amsterdam 2016

Voorwoord

Hoe kies je een presentator?

Het idee is eenvoudig: een boek over 40 jaar *NOS Met het Oog op Morgen*, met daarin portretten van 40 coryfeeën die ooit presentator waren van het programma, of het nu nog zijn. En bij ieder portret een kort interview onder de noemer: *Was ich noch zu sagen hätte*.

Maar hoe kies je 40 presentatoren uit de lange lijst Grote Namen die aan het programma verbonden zijn geweest? Dat is moeilijk. Marga van Arnhem, Wim Bosboom en Jaap van Meekren zijn overleden.

Maar ook Jan Lenferink, Margriet Brandsma, Patrick Lodiers en tientallen anderen ziet u helaas niet in dit boek. Gekozen is voor een spreiding over de vier decennia en de vele smaken die de *Oog*-presentatie kent.

Niet alleen de lijst van *Oog*-presentatoren is indrukwekkend. Dat is ook de lijst van Grote Namen die zich voor het programma hebben aangeboden maar het niet werden. Uiterst kort daarentegen is de lijst van mensen die wel gevraagd

zijn maar niet wilden. Daarop staat – voor zover ik weet – maar één naam: Felix Meurders. Die sloeg ons aanbod af omdat hij vond dat het strakke format hem te weinig ruimte bood.

Ten dele heeft hij daarin gelijk. Maar het succes van het programma zit in de combinatie van de persoonlijkheid van de presentator en het format. De individuele kwaliteiten van de presentator maken *Het Oog* groot. Maar *Het Oog* is toch weer groter dan de individuele presentatoren.

Het mogen selecteren van de uithangborden van het programma is een van de leukste kanten van mijn werk. Dat proces is niet altijd even inzichtelijk. Uiteraard zijn er strenge criteria, maar de praktijk laat zien dat er toch gekozen kan worden voor iemand die deels niet aan die criteria voldoet. Zoals dat ook gaat bij het vinden van een partner. Of een nieuw huis.

Ze zijn er natuurlijk wel, de kwaliteitseisen. En ze zijn belangrijk. Allereerst moet de presentator een persoonlijkheid zijn achter de microfoon. Iemand die met zijn of haar aanwezigheid een uitzending kan dragen. Hij/zij is een goed en veelzijdig interviewer die zowel scherp kan ondervragen als een invoelend gesprek kan voeren. En iemand die geloofwaardig is bij alle onderwerpen die in een uitzending langskomen. Van politiek en economie tot het nieuwe boek van A.F.Th. De presentator past qua stem, toon en sfeer bij het programma en het late tijdstip.

Daarnaast kijk ik naar het palet: dat moet breed zijn. Mannen en vrouwen. Grijs en wijs maar ook jong en in ieder geval eigentijds. Verschillende karakters, verschillende stijlen. Zodat iedere avond net weer anders is. En toch ook weer hetzelfde.

Want waar de presentatoren hun eigen kleur aan het programma ge-

ven, werkt op de achtergrond een redactie die precies weet hoe je van *Het Oog* *Het Oog* maakt. En die ervoor zorgt dat iedere avond de presentator op zijn best is. Op deze

plaats ook hulde aan hen: de stille krachten achter de stemmen.

Marion van de Wouw
Chef *nos Met het Oog op Morgen*.

Inhoud

Mieke van der Weij	10	Han Mulder	84
Henk van Hoorn	15	Sacha de Boer	88
Eva Jinek	19	Chris Kijne	91
Koos Postema	23	Jan Tromp	95
Ria Bremer	27	Frits Spits	99
Joop van Zijl	30	Max van Weezel	104
Clairy Polak	33	Joris Luyendijk	109
Jeroen Pauw	36	Cees Grimbergen	112
Herman van der Zandt	40	Sheila Sitalsing	116
Ivo Niehe	43	Charles Groenhuijsen	119
Lucella Carasso	47	Annette van Trigt	122
Rob Trip	51	John Jansen van Galen	125
Catherine Keyl	55	Mies Bouwman	130
Tijs van den Brink	58	Jan Donkers	133
Berend Boudewijn	61	Karel van de Graaf	137
Hanneke Groenteman	64	Maartje van Weegen	140
Hans Hogendoorn	67	Coen Verbraak	144
Stephan Sanders	72	Eric Corton	147
Aad van den Heuvel	77	Eef Brouwers	150
Henny Stoel	80	Wilfried de Jong	154

'Hopelijk is er een radiootje in de hemel waar mijn ouders naar luisteren'

MIEKE VAN DER WEIJ (1953),

PRESENTATOR SINDS 2003

10

'Toen ik als invaller werd gevraagd, wilde ik dat graag aan mijn ouders vertellen. Vooral aan mijn moeder, die al jarenlang een trouwe luisteraar van *Het Oog* was. Om elf uur zat ze stevast klaar bij de radio en als ik op bezoek was, moest ik meeluisteren. Helaas kreeg mijn moeder, vlak nadat ik voor *Het Oog* was gevraagd, een herseninfarct. In het ziekenhuis zei ik tegen haar: "Mam, ik ga *Het Oog* presenteren!" Maar ze kon dat niet meer begrijpen. Haar hersens waren verwoest. Toch antwoordde ze: "Fantastisch."

Ik denk niet dat het iets betekende, ze gebruikte dat woord vaker. Een paar dagen later overleed ze. Nog steeds vind ik het jammer dat mijn moeder mij niet meer heeft kunnen horen in deze voor haar zo prestigieuze rol.

Een uitzending die ik niet snel zal vergeten, is die over Drs. P, de dichter, zanger en tekstschrijver. Ik ben van huis uit neerlandica en hou van taal. Zoals Drs. P met taal omging, zo precies, zo onnavolgbaar en ook met zo veel humor...

Hij stierf op zaterdag 13 juni

'Mensen houden van continuïteit, ik ook'

12

2015, maar zijn overlijden werd pas de dag erop bekendgemaakt, op mijn *Oog*-dag. Daar was ik blij mee. Als bewonderaar wilde ik hem perse “doen”. Dat klinkt enigszins cru, maar hij is 95 geworden en overleed aan ouderdom.

We hebben met onze gasten een mooi eerbetoon aan hem gebracht. Ik denk dat we de luisteraars extra inzicht gaven waarom hij zo ontzettend goed was.

We hebben af en toe livemuziek in *Het Oog*. Dat kan erg leuk zijn, maar soms is het afzien. Ik herin-

ner mij een band met ongewassen mannen in de studio. Het leek wel of ik een stal binnenging, zo’n mestlucht kwam er van hen af. En we hadden een country-zangeres die maar doorzong en doorzong. Een nummer dat drie minuten zou duren, werden er vijf. De regisseur gebaarde dat ik moest ingrijpen, maar dat vond ik te ver gaan, midden in een nummer. Nee, livemuziek is niet altijd een feest.

Het fijne is dat *Het Oog* al zo lang bestaat. Je kan er jaren niet naar geluisterd hebben, opeens om elf

uur radio 1 aanzetten, en dan is het er nog. We brachten een keer als 1 aprilgrap dat er een andere tune voor *Het Oog* zou komen. Het was basta voor *Gute Nacht Freunde*. Luisteraars reageerden massaal, ze waren ernstig teleurgesteld en boos. Mensen houden van continuïteit, ik ook.

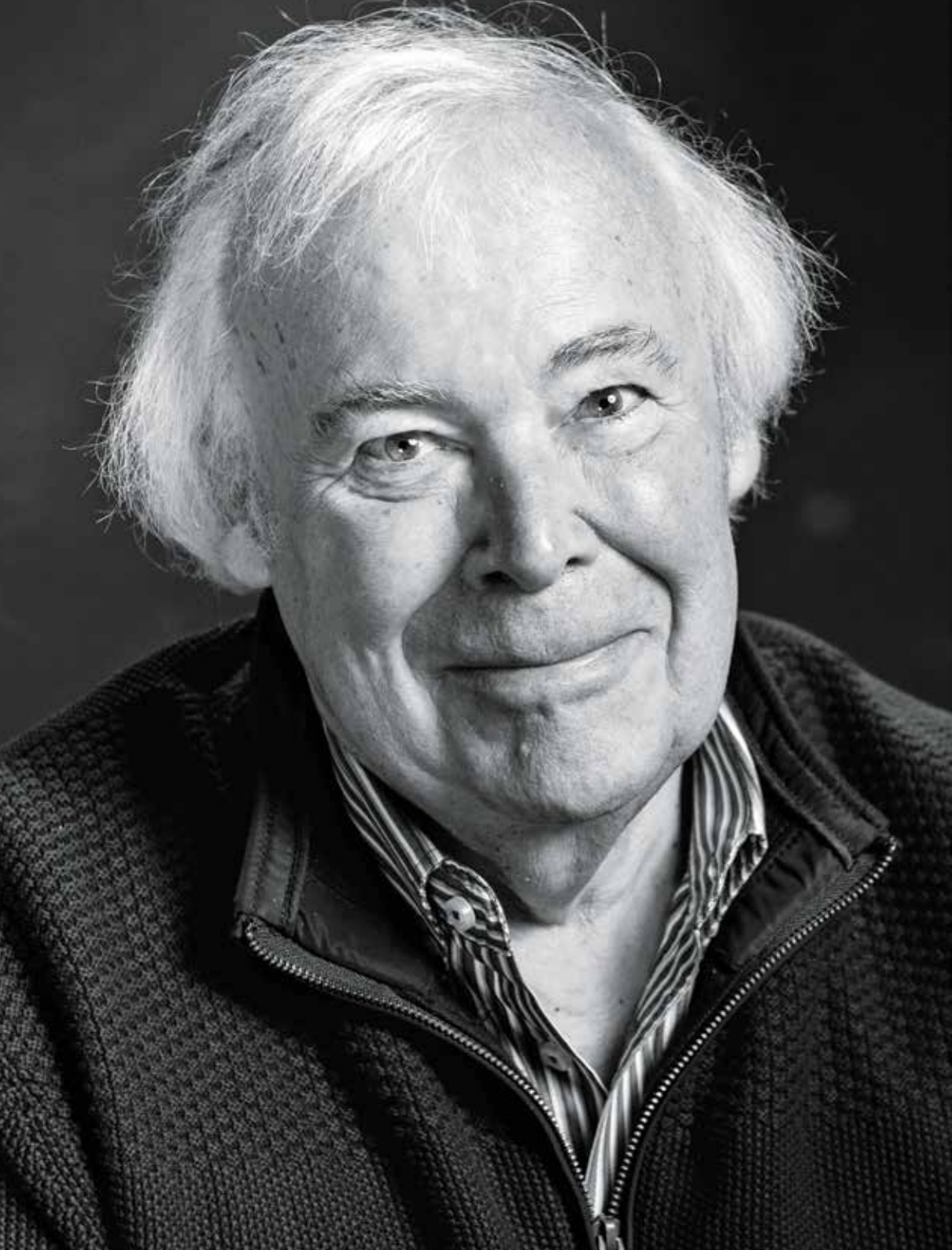
Het voordeel van radio vind ik dat gasten meestal meer ontspannen zijn dan bij de televisie. Als ze naar een tv-uitzending komen, moeten ze eerst naar de visagie, met andere woorden: zoals u er nu uitziet, is niet goed genoeg. Dan worden ze onder felle lampen gezet door een opnameleider die voortdurend van alles tegen hen zegt. Bij radio heb je dat allemaal niet, waardoor mensen meer op hun gemak zijn wat de kwaliteit van de gesprekken ten goede komt. En de

ego’s bij de radio zijn kleiner dan bij televisie. Ik kan het weten, ik heb veel televisiewerk gedaan.

Mijn vader overleed in 2004 door een lullig ongeval op de fiets. Na mijn moeders dood heeft hij nog ruim een jaar naar mijn uitzendingen kunnen luisteren. Hij was altijd kritisch. Dat moest hij van zichzelf, denk ik. Steeds als ik mijn vader sprak, begon hij met: “Toen je die en die interviewde, zei je dat en dat. Vreselijk!” Toen hij overleed, ging mijn openingstekst bij *Het Oog* over hem en mijn moeder. Ik weet niet meer precies wat ik zei, het was iets in de trant van: wat een vreemd idee dat mijn beide ouders – vaste luisteraars – nu niet meer naar me luisteren. Alhoewel, je weet het maar nooit. Hopelijk is er een radiootje in de hemel... ’

13

'Ik val altijd lekker met u in slaap, hoorde ik vaak'

HENK VAN HOORN (1944),
PRESENTATOR VAN 1986 TOT 2010

'Wat mij in al die jaren nog het meest heeft verbaasd, is dat *Het Oog* zich heeft weten te handhaven tegenover het overweldigende tv-aanbod rond de klok van elf. Natuurlijk, de luistercijfers zijn aanmerkelijk lager dan tien, vijftien jaar geleden. Maar toch heeft *Het Oog* nog altijd een trouwe luisterschare. Een wonder dat ik niet goed kan verklaren in een tijd waarin de radio een kleinere rol speelt dan vroeger. Ik vermoed dat veel mensen in de auto ernaar luisteren, of in bed. Ik kreeg opvallend

vaak de reactie: "Ik val altijd lekker met u in slaap." Ik weet nog steeds niet of dat een compliment is.

Ik werd in 1986 gevraagd of ik *Het Oog* wilde presenteren, omdat ik bij de vPRO werkte. Ik deed daar de eindredactie en presentatie van het programma *Het Gebouw*. Dat zat zo. Elke omroep wilde in die tijd een presentator leveren. De NOS is immers van ons allemaal, dachten ze toen. En omdat *Het Oog* een NOS-programma was, wilden ze dus allemaal hun stempel erop drukken. Het was mooi meegenomen.

men dat er toen zeven grote omroepen waren en dat een week zeven dagen telt. De leden van de redactie hadden over de keuze van die presentatoren niets te zeggen. Ze moesten maar afwachten wie ze in hun maag kregen gesplitst. Vriendelijk gezegd waren niet alle presentatoren in die tijd het neusje van de zalm. Maar iedereen, ook ik, vond het een eer om *Het Oog* te mogen presenteren. Het bracht je weer een stapje hoger in de omroepiërarchie.

Later, in 1990, toen ik zelf de baas van het programma werd, wist ik niet hoe snel ik een eind moest maken aan die vermaledijde omroepbemoeyenis met de presentatie. Dat moest uiteraard voorzichtig en geleidelijk gebeuren. Voor je het wist, kreeg je opstand in de tent en dan was je nog verder van huis. Gelukkig werd ik geholpen door de krankzinnigheid van het omroepbestel, waardoor er inmiddels een stuk of tien omroepen waren. In elk geval meer dan de zeven da-

gen van de week. Kwam dat even mooi uit. Hierop hadden zelfs de dwarsliggende omroepbazen geen goed weerwoord. Dus voortaan kon de redactie zelf de presentatoren kiezen.

In de begintijd richtte *Het Oog* zich veel meer op de dag van morgen. In elke uitzending zaten meestal een paar onderwerpen die over komende gebeurtenissen gingen: een congres, een vergadering, een boek dat zou verschijnen of een proefschrift waarop iemand hoopte te promoveren. Kortom, veel suffe agenda-onderwerpen. Zo was de nieuwe Beaujolais Primeur in oktober of november een roemrucht jaarlijks onderwerp. De actualiteit van de dag speelde buiten het nieuwsoverzicht en *Den Haag Vandaag* nauwelijks een rol. Dat gebeurde pas toen steeds meer andere programma's zich op de volgende dag gingen richten. Daardoor werd de ijzeren formule van *Het Oog* aangetast, althans gekopieerd. Min of meer als noodsprong ging *Het Oog*

'De meeste indruk op mij maakte de vrijlating van Nelson Mandela, op 11 februari 1990, na 27 jaar gevangenschap'

de nadruk leggen op het nieuws van de dag, wat het programma trouwens ten goede kwam. Na 1990 kwamen bijna alle belangrijke gebeurtenissen op een of andere manier aan bod bij *Het Oog*, meestal via commentaren van deskundigen.

De meeste indruk op mij maakte de vrijlating van Nelson Mandela, op 11 februari 1990, na 27 jaar gevangenschap. Ik deed de presentatie en tijdens de uitzending zagen we op televisie dat hij als een vrijman naar buiten kwam. Bij het zien van die beelden kreeg ik tranen in

mijn ogen en een brok in mijn keel. Dat was me nooit eerder tijdens een uitzending overkomen. Ik heb niet veel helden, maar Nelson Mandela vond ik buitengewoon indrukwekkend. Het was ongebruikelijk lang stil op de radio toen we naar die geluidloze beelden keken. Ook mijn collega in de studio moest zijn best doen zijn emoties eronder te houden.

In de loop der jaren heb ik zo'n beetje alle soorten onderwerpen behandeld. Maar met sport hebben ze me nooit een plezier gedaan. Aan